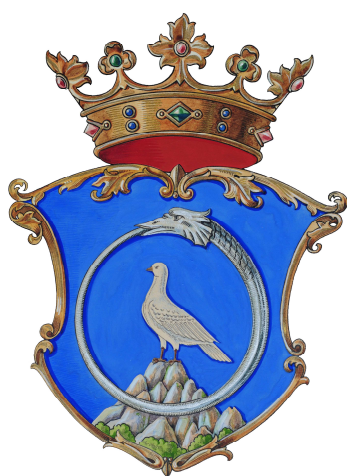

BUDAPESTI UNITÁRIUS HÍRLEVÉL

A BUDAPESTI NAGY IGNÁC UTCAI UNITÁRIUS EGYHÁZKÖZSÉG HÍRLEVELE
2018. JANUÁR - MÁRCIUS XVIII. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM

450 A HIT
ISTEN
AJÁNDÉKA
1568-2018

HONLAP:

www.unitariusbudapest.hu

DRÓTPOSTA:

budapesti.unitarius@gmail.com

FACEBOOK:

Budapesti-Unitárius-
Egyházközség

Áldott Húsvéti ünnepeket kívánunk!

**UNITÁRIUS PASSIÓ ÉS ÁHITAT
2018. MÁRCIUS 30. (péntek) 18 óra**

Március 30-án, Nagypénteken 18 órától áhítatot tartunk gyülekezeti termünkben, ahol elhangzik Jézus szenvedéstörténete, az Unitárius Passió, egyházközségünk szólistáinak tolmácsolásában.

**HÚSVÉTI ÜNNEPI ISTENTISZTELETEK
2018. ÁPRILIS 1. ÉS ÁPRILIS 2.**

Hagyományainknak megfelelően három Húsvéti ünnepi istentiszteletet tartunk, 2018. április 1-jén vasárnap délelőtt 9 és 11 órai kezdettel, valamint április 2-án 11 órai kezdettel. Az Úr asztalát mindhárom alkalommal megterítjük, rajta a rá emlékeztető jegyeket, a kenyeret és a bort helyezük el. Az úrvacsora felvételére várjuk confirmált unitárius testvéreinket.

Április 1-jén szószéki szolgálatot Kászoni József lelkész végez, ágendát mond Szabó Csengele lelkész. Április 2-án szószéki szolgálatot végez és ágendát mond Kászoni József lelkész.

Püspöki helynöki ünnepi beszéd

A korábbi szokásoktól eltérően ezúttal nem lelkészünk húsvéti gondolatait osztjuk meg olvasóinkkal, hanem Kászoni-Kövendi József lelkész, püspöki helynök beszédét, amely Egyházunk alapításának és a tordai országgyűlés vallásszabadságról hozott törvénye 450. évfordulója alkalmából íródott.

Kászoni-Kövendi József, lelkész

Ünnepelő Gyülekezet, Kedves Testvéreim!

Folyó év január 13-án annak a tordai templomnak a falai között ünnepelhettünk, ahol 450 esztendővel korábban, 1568. január 13-án az országgyűlés törvénybe foglalta a vallásszabadságot. Most a világ egyik leggrandiózusabb és legszebb parlamenti épületében gyűlhettünk össze, ami ugyancsak a miénk, és úgy érezzük magunkat benne, mint egy templomban. Bár 1894-ben avatták föl, beleköltözött az egész történelmünk. A tordai országgyűlés is beleköltözött. Hiszen a történelmet önkénytelenül is a jelenen keresztül értelmezzük, igazából nem a történelmet, hanem a jelenkorral való kölcsönhatását éljük át. Az Országház tele van a történelemmel és tele van a jellel. Bevallom, valamelyik nap eljátszadotam a gondolattal, hogy mi történne, ha ennek a magasztos konferenciának a kellős közepén egyszer csak besétálna a terembe Dávid Ferenc, a mikrofonhoz lépne, és megosztaná velünk a gondolatait. Egy gyönyörű csoda lenne, de korántsem biztos, hogy az első percek után szürreálisnak tűnne. Mert nem tudjuk, mi hangzott el szó szerint négy és fél évszázaddal ezelőtt a tordai országgyűlésen, de

az összefoglalóját ismerjük. Bár itt a teremben majdnem mindenki tudja könyv nélkül, hadd idézzem a jól ismert mondatokat:

„A prédikátorok minden helyen hirdessék az evangéliumot mindenki az ő értelme szerint; és a közösség ha elfogadja, jó, ha nem pedig senkit ne kényszerítsenek arra amit lelke el nem fogad; de mindenki olyan prédikátort tarthasson, amelyik neki tetszik. Ezért senki az előljárók közül, se mások a prédikátorokat ne bántsák, a vallásáért senkit ne szidalmazzanak, az előbbi szabályok szerint. Nem engedik meg senkinek, hogy a tanítáért bárkit is büntessenek vagy fenyegetsenek; mert a hit Isten ajándéka, ez hallásból van, a hallás pedig Isten Igéje által.”

Kérem én, drága felebarátaim, testvéreim, meg tudnánk-e fogalmazni szebben, jobban, pontosabban és mindenekelőtt: modernebbül ezt az üzenetet ma, 2018. március 9-én? Nem hiszem, mert nem lehet: nemes egyszerűségében tökéletes. A legnagyobb költők és a legnagyobb bölcselők mindig tisztán és egyszerűen fogalmaztak. Nem lehet szimplábban és tökéletesebben megfogalmazni például anya és gyermeke viszonyát, mint ahogy Petőfi tette: „és csüggttem ajkán... szótlanul... / Mint a gyümölcs a fán.”

A törvény egyik mondata, az evangéliumi alapelv – a hit Isten ajándéka – olyan szimbolikus jelgévé vált, mely bármely keresztény vallás vagy a keresztény ökumenizmus jelmondata lehet. De én egy másik frázist is kiemelnék: „és a közösség ha elfogadja, jó, ha nem pedig senkit ne kényszerítsenek arra amit lelke el nem fogad”. Ebből is kiemelném-hangsúlyoznám: „amit lelke el nem fogad.” Ez a gyönyörűség már nem csak a vallásszabadság megfogalmazása, hanem magáé a nagybetűs Szabadságé is. Igen, akkor vagy szabad, ha semmi olyat nem kényszerítenek rád, ha semmi olyat nem kell tenned, amit a lelked el nem fogad. Nem te!!! A lelked! Mert van, hogy az agyad, az elméd elfogadja, meg tudod magyarázni magadnak – hiszen az ember magának mindent meg tud magyarázni, indokolni és meg tud bocsátani –, de valahol mélyen egy hang azt mondja: nem igaz, nem jó, nem jól teszed. Gyönyörű és találó szavunk van erre is: lelkifurdalás. Nem azt mondjuk, hogy agyfurdalásunk vagy elmefurdalásunk van, hanem úgy fejezzük ki magunkat: lelkifurdalásunk van. Ugyanis a lélek a döntőbíró, mert a lélek bennük az, ami isteni.

Őseink, akik ott ültek a tordai országgyűlésen, ezt jól tudták, azért fogalmaztak így.

Megnéztem, mi a szabadság definíciója a Wikipédián, ami a szabad enciklopédiának nevezi magát, azaz nevében is benne van a metafizikai igény. Nos, ők így fogalmazzak: „A szabadság a kívánt tett megvalósításának lehetősége.” De hát erre kézenfekvő azt kérdeznünk: mi van, ha például meg kívánjuk szegni a tízparancsolatot? Szabadság az, ha meggyilkolhatjuk felebarátunkat, pusztán csak azért, mert a halálát kívánjuk? Ezt csak azért mondtam, hogy még jobban hangsúlyozzam, mennyire pontosan és szépen fogalmaztak a tordai országgyűlés résztvevői. Hogy ha a szabadságról beszélünk, csakis az jöhet szóba, amit a lélek is elfogad.

Pedig nem is őket jegyzi a világ legnagyobb filozófusaként.

Azaz, ha Dávid Ferenc, az én egyházam alapítója, a vallás-szabadság leglelkesebb szorgalmazója most a mikrofonhoz lépne, letisztult és modern eszméket öntene tiszta szavakba, és nem szürreálisnak, hanem a magunkénak éreznék. Hiszen a 16. század már az ész százada, ahogy Egon Friedell eszme- és kultúrtörténész fogalmaz: „Az ember hosszú idő óta először észreveszi, hogy esze van, és hogy az ész mindenható. Felfedezi, hogy gondolkodó lény, ens rationale.” Az ébredő ész mindent újraértelmez, az emberi viszonyokat, a természet működésének szemléletét és az Istenhez való viszonyulást is. A tulajdonképpeni reneszánsz és a reformáció is ennek az újraértelmezésnek köszönhető, a szakításnak a misztikussal és az irracionálissal. Az új európai ember immár nem vakon engedelmessé válik, hanem szeretné érteni is azt, ami vele történik. A reformáció puritanizmusa nem csak külső jegy: a gondolatok tiszta egyszerűségét is jelenti, az olyan gondolatokat, mint amelyeket lejegyeztek a tordai törvényben. A hit isten ajándéka, ezt addig is tudták, de az új ember ezt az ajándékot föl is akarja használni. Az új ember jobb kíván lenni, mint a régi. Azt hiszem, akkor alakult ki a „segíts magadon, és az isten is megsegít” filozófiája.

Sajnos a nemes eszmének ellensúlya is van: az európai újkornak sötét fejezetei is léteznek, a vallásháborúk korszaka is ez; nem egészen egy fél évtizedre rá, hogy a kicsiny Erdélyben kikiáltják a vallásszabadságot, Párizsban lezajlik a kereszténység történelmének egyik leggyalázatosabb története, a Szent Bertalan éjszakája, ami a vallásháborúk szörnyű szimbólumává válik. Ez

az iszonyú vérengzés még jobban kinagyítja az erdélyi vallásszabadság jelentőségét. Egy olyan Európában, ahol keresztény emberek – a szeretet vallásának tagjai – elképesztő aljassággal és rémisztő irracionálissal gyilkolják egymást, a korabeli Erdély a béke és a tolerancia szigete, ahol három nemzet és négy vallás jogait garantálja az alkotmány, és ahol a negyedik nemzet, a román anyanyelvisége és írásbelisége is kibontakozhat, hiszen ez is akkortájt valósult meg. És mindez úgymond két pogány közt egy kis hazában, hiszen Magyarország történelmének egyik mélypontján vergődött akkor, alig fél évszázaddal Mohács után. Kaotikus világ volt, mégis a tordai országgyűlés tagjai tisztán és nemesen tudtak gondolkodni.

Már említettem, hogy a történelmet a jelen szemüvegével vizsgáljuk. Jelen korunkban is megtaláljuk az analógiákat, azzal a különbséggel, hogy most ideológiák és civilizációk háborúznak egymással, s bár azt nem állíthatjuk, hogy ne lenne vallásszabadság Európában, azt sem jelenthetjük ki bizonyossággal, hogy ne volna veszélyben a kereszténységünk és szabadságunk, nemzetünk, eszmerendszerünk, hagyományaink. Európa megosztott, és mi, magyarok is ijeszten megosztottak vagyunk.

Drága Testvéreim, Felebarátaim!

Ha a tordai országgyűlés itt zajlana a teremben, és mi a karzaton ülnénk, semmi szokatlant nem látnánk: az emberek vitatkoznak, többen fölemelik a hangjukat, bekiáltások is elhangzanak, a szünetekben hirtelen alakuló érdekszövetségek, konspirációk, magasztos szónoklatok, gúnyos, destruktív beszédek – azaz a szokásos forogató- és jegyzőkönyv. De a lényeg, hogy születik egy konszenzus, és van egy végeredmény, mégpedig nem is akármilyen: a világ első, vallásszabadságot szorgalmazó törvénye, gyönyörűen, egyszerre tūpontosan és metafizikusan megfogalmazva.

Vajon mi képesek lennénk ugyanerre egy összmagyar vagy összeurópai országgyűlésen? Képesek lennénk viták és összecsapások után egy olyan konszenzusra jutni, ami újabb fél évezredre biztosítaná nemzeti és keresztény identitásunk megmaradását? És meg tudnánk ezt úgy fogalmazni, hogy 450 év múlva, ugyanennek az országháznak a falai között, ugyanúgy, magyarul, és ugyanannak az Istennek a hitében megemlékezzenek róla, és értelmezzék, és azt

mondják: újabb fél évezredig ez legyen a követendő út, az erkölcsi paradigma?

A kérdést nyitva hagyom, és Isten áldását, még inkább irgalmát kérem mindannyiunkra.

Es ez lenne a legfontosabb.

Kászoni-Kövendi József lelkesz, püspöki helynök

Ünnepi megemlékezések Egyházunk alapításának és a tordai ediktumnak 450. évfordulóján

A 450 éves évforduló ünnepi emblémája

A 450. évfordulón több nagyszabású ünnepi rendezvényre került sor az elmúlt hónapokban, melyekről röviden Hírlevelünk húsvéti számában is beszámolunk.

Ökumenikus ünnepi megemlékezés Tordán

A megemlékezések sorát a Tordán, 2018. január 13-án megrendezett ünnepi rendezvény nyitotta, melynek történéseit a Magyar Unitárius Egyház alábbiakban olvasható záróközleménye foglalja össze.

„Méltóságosan és magasztos keretek között ünnepelte 2018. január 13-án közel 1600 jelenlevő a vallásszabadságot a világon először kihirdető Tordai Országgyűlés 450-ik évfordulóján. A megemlékezésre az 1568-as országgyűlés helyszínén, Tordán, a római katolikus, az unitárius és a református templomokban egyidejűleg került sor. Képviseletet magukat a Kárpát-medencei magyar egyházak, az amerikai egyesült államokbeli és angliai unitárius egyházi szervezetek, a román ortodox és görög katolikus egyház, Magyarország Országgyűlése és kormányzata, Románia kormányának egyházügyi államtitkársága, erdélyi és magyarországi közéleti-politikai előljárók. Jelen

volt Kövér László, Magyarország Országgyűlésének elnöke, Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere, Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter, Németh Zsolt, az Országgyűlés külügyi bizottságának elnöke, Kelemen Hunor RMDSZ-elnök, Victor Opaschi romániai egyházügyi államtitkár és sok más személyiség. Az erdélyi magyar történelmi egyházak főpásztorai jelenlétükkel, valamint az általuk elmondott ünnepi beszédekkel tisztelték meg az ünnepséget. Az ünnepi beszédek sorát Kövér László házelnök zárta.

A Magyar Unitárius Egyház által meghirdetett Vallásszabadság Éve szellemiségében zajlott rendezvényen Bálint Benczédi Ferenc, a Magyar Unitárius Egyház püspöke elmondta: „A ma ünnepelt 450 éves tordai vallásügyi határozat nem csak azért értékes, egyedi és ragyogó, mert meghaladja korát, hanem elsősorban azért, mert a gondviselés jelenlétére mutat. Meggyőződésem szerint mi most elsősorban nem a történelmi múltra emlékezünk, hanem a jövőnek teszünk ígéretet, hogy az 1568. évi határozatban felvillanó nemes szándékot, amely Jézus tanításában is oly tisztán megnyilvánul, megvalósítsuk.” A püspök felszólította az ünnepelő közösséget, hogy hirdessék tovább a vallásszabadság eszmeiségét.

Főtisztelendő Bálint Benczédi Ferenc ünnepi beszédet mond

Farkas Emőd, a Magyar Unitárius Egyház főgondnokaként arra buzdította a jelenlevőket, hogy legyenek szelídek és türelmesek, de ugyanakkor legyenek okosak is, hogy biztos talajon állhassanak, annak érdekében, hogy azt a türelmet, amit örökölték, amelyet ma ünnepelnek, legyen, akinek tovább örökíteni. Az ünnepi esemény keretén belül Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház közügyigazgatója ismertette az erdélyi magyar és százsz protestáns egyházak azon előterjesztését,

amely által felkéri Magyarországot és Románia országgyűlését, valamint az Európai Parlamentet, hogy méltassák a tordai ediktum korszakalkotó jelentőségét és január 13-át nyilvánítsák a vallásszabadság napjává.

Az ünnepség a vallásszabadság emlékművének felavatásával zárult. Liviu Mocan kolozsvári szobrászművész alkotását és a vallásszabadság eszmeiségét Gyerő Dávid egyházi főjegyző, avatási beszéd keretében ismertette. A leleplezés előtt ünnepi beszédet tartott Balog Zoltán miniszter és Németh Zsolt országgyűlési bizottsági elnök is.”

A vallásszabadság Tordán felállított emlékműve

A vallásszabadság emlékművét Kászoni-Kövendi József lelkész, püspöki helynök szentelte fel. Az ünnepségen szép számban vettek részt egyházközösségünk tagjai is.

Az eseményt a köztvévő élőben közvetítette és a magyarországi, valamint külföldi magyar nyelvű sajtó is részletesen beszámolt az ünnepségről.

Ünnepi konferencia és kiállítás megnyitó a brüsszeli Európai Parlamentben

Az eseményről a Magyar Unitárius Egyház sajtószolgálat az alábbi közleményt hozta nyilvánosságra.

„Sógor Csaba (RMDSZ), Tőkés László (FIDESZ) és Winkler Gyula (RMDSZ) európai parlamenti képviselők, valamint a Magyar Unitárius Egyház közös szervezésében ünnepi konferenciára és kiállítás megnyitóra került sor 2018. január 23-án Brüsszelben az 1568-as tordai országgyűlés vallásügyi határozatának 450. évfordulója alkalmából. Erdélyből és

Magyarországról egy húszfős unitárius delegáció vett részt az eseményeken.

A konferencia megnyitóján Sógor Csaba európai parlamenti képviselő kiemelte: a vallásszabadság törvényének életbeléptetése nem volt egyszerű folyamat, amely ugyanakkor első lépés volt a mai értelemben vett egyéni vallásszabadság megfogalmazásához. Továbbá kiemelte, hogy a 16. századi Erdély olyan ország volt, amely befogadta az Európa más tájairól vallási nézeteik miatt elűzötteket.

Farkas Emőd, a Magyar Unitárius Egyház főgondnoka köszöntőbeszédében elmondta, hogy a vallásszabadság törvényének kihirdetésétől számítva az unitárius egyház is az intézményi fennállását. A főgondnok hozzátette, a 450 évvel ezelőtt megfogalmazott határozat többek között abban is egyedi, hogy nem politikai érdekből, hanem a Szentírás egyetemes igazságából – „a hit Isten ajándéka” – merítette megalapozását.

Pillanatkép a brüsszeli konferenciáról

Tőkés László hangsúlyozta, kiemelt jelentőségű, hogy a magyar Országgyűlés ünnepi határozatba készül foglalni jogelődjének, az Erdélyi Országgyűlésnek az 1568-as, lelkiismereti és vallásszabadságot biztosító rendeletét. A képviselő beszédében annak közbenjárását szorgalmazta, hogy Bukarest is hasonlóképpen cselekedjen.

„Kellő szerénységgel, de ugyanakkor egy uniós régió jogos büszkeségével állapíthatjuk meg, hogy ez a korszakos fontosságú törvény egyszerre tekinthető kimagasló transzilvánikumnak és hungarikumnak, ezzel együtt pedig európai és univerzális értéknek, amely méltó arra, hogy bekerüljön az UNESCO szellemi értéktárába” - fogalmazott a képviselő.

Arra hívta fel a figyelmet, hogy a lelkiismereti és vallásszabadság, a saját vallási, etnikai és

kulturális identitáshoz való jog biztosítása sohasem tekinthető végleges állapotnak. Mindenkor meg kell harcolni érte - húzta alá.

„Még egészen közel állunk azokhoz az időkhöz, amikor Ceaușescu diktátor Romániájában s benne Erdély földjén a nacionálkommunista ateizmus nevében lábbal tiporták a vallási, az egyházi és a kisebbségi jogokat. Ez a sötét korszak mind a mai napig visszakísért a vallási béke és a tolerancia szülőhazájában” - fogalmazott.

A keresztény Európának, az Európai Uniónak és tagországainak, keresztény egyházaink ökumenikus közösségének együttes kötelessége és hivatása síkra szállni a lelkiismereti és vallásszabadságért - jelentette ki Tőkés László.

A köszöntőbeszédok után Molnár Lehel, a Magyar Unitárius Egyház fő levéltárosa a vallásszabadság törvénye kihirdetésének történelmi háttéréről és körülményeiről beszélt.

Gyerő Dávid, az egyház főjegyzője ismertette a dr. Varga Attila alkotmánybíróval közösen előkészített előadást, amely az Európában alapjogként felfogott vallásszabadság kérdéseit taglalta, rámutatva arra, hogy mekkora utat tett meg a vallásszabadság eszméje a 450 évvel ezelőtti kihirdetésétől a jelen állapotig.

Végül dr. Rüszt-Fogarasi Enikő egyetemi oktató, dékánhelyettes, valamint Rácz Norbert Zsolt unitárius lelkész a vallásszabadság eszméjének fejlődéséről és történelmi háttéréről tartott előadást.

A konferenciát Winkler Gyula európai parlamenti képviselő hozzászólása zárta. Winkler reményét fejezte ki, hogy az EU számos nehéz, megoldandó kérdés ellenére képes lesz megújulni. A kelet-nyugati, észak-déli ellentéteket fel kell váltania az együttműködésnek, ezért a 450 éves tordai vallásbéke is a türelmet és elfogadást kéri.

A konferencia után egy, a tordai vallásbékét bemutató kiállítás nyílt az Európai Parlamentben. A megnyitón Mairead McGuinness, az Európai Parlament alelnöke, ír néppárti képviselő a tordai ediktumot értékelve rámutatott, hogy miközben mind a mai napig vannak olyan vélemények, amelyek a vallás kérdését ki akarják vonni a közéletből, az erdélyi törvényhatározat megmutatta, hogy a tolerancia

szellemében lehetséges a vallási ellentétek meg- és feloldása.

Az eseményen Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház közügyigazgatója átadta az EP alelnökének azt a dokumentumot, amelyben az erdélyi magyar és szász protestáns egyházak indítványozzák, hogy az Európai Parlament (Magyarország Országgyűlése és Románia Parlamentje mellett) kiemelt jelentőségű értéként ismerje el a tordai vallásbékét, elfogadásának napját, január 13-át pedig nyilvánítsák a vallásszabadság európai napjává.

Az alkalom után Rácz Norbert Zsolt unitárius lelkész az InfoRádióknak elmondta, hogy Erdélyben az 1568-as tordai országgyűlés a tordai katolikus templomban Európában elsőként hirdetett vallásszabadságot. Ennek értelmében mindenki azt a vallást gyakorolhatta, mely a hitével megegyezett, ezzel gyakorlatilag a szabad vallásgyakorlást fogalmazták meg. „A szabad vallásgyakorlás eszménye egy olyan érték, amely nem csak Erdélyben és nem csak a magyarság szempontjából, hanem az európai értékrend szempontjából is alapvető jelentőségű” – mondta Rácz Norbert Zsolt. Hozzátette, ezért is tartották fontosnak, hogy az Európai Unió egyik központjában, Brüsszelben is megemlékezzenek erről. „Azt gondolom, hogy azok az üzenetek, melyeket az egyházak megfogalmaznak, egyetemesek és az idő felett állnak” – mondta Rácz. Hozzátette, az egy másik kérdés, hogy az egyházak mennyire képesek hatékonyan megfogalmazni az üzeneteiket a mindenkori jelenben. Az unitárius lelkész kiemelte: az egyház erejét az mutatja, hogy az üzenetét mennyire tudja továbbítani. Rácz Norbert Zsolt arra reagálva, hogy miként maradhatnak fenn a történelmi egyházak a mai korban, azt felelte: nem csak az a lényeg, hogy reagál a körülötte lévő világra az egyház, hanem az is, hogy milyen „belső maggal rendelkezik.” Szerinte ha ez a hitalap erős, akkor bármifajta (vallási, társadalmi vagy politikai jellegű) külső nyomást kibír az adott egyház. „Ha viszont ez a mag már nem látszik meg világosan, akkor a külső támadások vagy a külső hatások természetesen átalakítják az adott közösség életét” – tette hozzá.”

A magyar Országgyűlés január 13-át a vallásszabadság napjává nyilvánította

Az ünneppsorozat egyik legfelelőbb eseménye volt a magyar Országgyűlésben február 20-án megtartott parlamenti ülés,

melynek keretében az Országgyűlés törvényt hozott arról, hogy január 13-át, a tordai ediktum elfogadásának napját, a Vallásszabadság Napjává nyilvánítja.

A Vallásszabadság Napját törvénybe iktató parlamenti ülés

A Magyar Unitárius Egyház a törvény elfogadása kapcsán az alábbi közleményt adta ki.

„A február 20-án tartott parlamenti ülésnapon Kövér László házelnök előterjesztésére, ötpárti konszenzussal fogadta el Magyarország Országgyűlése azt a törvényt, amely egyfelől a magyar nemzet szellemi öröksége részének tekinti az 1568. évi tordai országgyűlés vallásügyi határozatát, másrészt a 450 évvel ezelőtti törvény kihirdetésének napját – január 13-át – a Vallásszabadság Napjává nyilvánítja. A döntés előzményét képezi a Magyar Unitárius Egyház által kezdeményezett és az erdélyi református, illetve a magyar, valamint a szász evangélikus-lutheránus egyházak elöljárói által aláírt előterjesztés, amelyet 2018. január 13-án, Tordán, a vallásszabadság ünnepe alkalmával adott át Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház közügyigazgatója Magyarország Országgyűlése, Románia Parlamentje, valamint az Európai Parlament jelenlevő képviselőinek.

Az ünnepi törvényhozás rendjén Kövér László, Magyarország Országgyűlésének elnöke elmondta: „E törvénynek köszönhetően a reformáció különböző ágai szabadon és békés úton alakulhattak önálló egyházzá, amelynek eredményeképpen későbbi évtizedekben kialakulhatott a négy bevett vallás rendszere.” Majd hozzátette: „Mindezek által Erdély a vallásszabadság és a felekezeti türelem földjévé

vált, menedéket nyújtva a más országokból elűldözötteknek is.”

Az ünnepi törvény méltó főhajtás az 1568-ban, Tordán elfogadott vallásügyi törvény előtt, amely a világon először mondta ki a modern demokrácia egyik alapértékét, a szabad vallásgyakorlás jogát. A ma elfogadott törvény indoklása szerint „... a tordai törvényben foglalt eszmeiség, a közösség vallási önrendelkezése a modern demokrácia egyik előzményeként is értékelhető, amely a történelmi fejlődés során a nyugati civilizációban általános elismerést nyert, és amelyet méltán tekinthetünk a keresztény Európa egyik alapértékének.”

Az ünnepi eseményen a mintegy negyven unitárius képviselő mellett, részt vettek az erdélyi magyar és szász történelmi protestáns egyházak képviselői is.”

Csoportkép az ünnepi ülésen résztvevő erdélyi és magyarországi unitárius és más felekezeti egyházvezetőkről

Kövér László házelnök, Gulyás Gergely Fidesz-frakcióvezető, Szászfalvi László, a KDNP frakcióvezető-helyettese, valamint Hiller István MSZP-s, Szávay István jobbkios, valamint Ikoty István LMP-s képviselő előterjesztéséről, amelyet mind az öt frakció támogatott, 142 igen szavazattal, egyhangúlag döntött a Ház.

2018. évi I. törvény

az 1568. évi tordai vallásügyi törvény jelentőségéről és a Vallásszabadság Napjáról

Mi, az Országgyűlés tagjai, azok, akik hiszünk abban, hogy Isten a történelem ura, s azok, akik a történelem menetét más forrásból igyekszünk megérteni, - emlékezve történelmi elődünkre, az erdélyi országgyűlés 1568. évi, tordai vallásügyi törvényére, amely a világon először foglalta

törvénybe a lelkiismereti és vallásszabadsághoz való jogot, kimondva, hogy „a hit Istennek ajándéka”:

- kiemelve, hogy az erdélyi országgyűlés a reformáció eszmeiségéből fakadó törvénnyel a hitelvi sokszínűség mellett kötelezte el magát, aminek köszönhetően a reformáció különböző ágai szabadon és békés úton alakulhattak önálló egyházzá, lehetővé téve, hogy a későbbi évtizedekben kialakulhasson a négy bevett vallás (a katolikus, a református, az evangélikus és az unitárius) felekezeti rendszere, megteremtve ezzel az eltérő hitelvet valló emberek és közösségeik jogegyenlőséget biztosító békés együttélésének alapvető feltételeit;

- elismerve, hogy a tordai törvényben foglalt eszmeiség, a közösség vallási önrendelkezése a modern demokrácia egyik előzményeként is értékelhető, amely a történelmi fejlődés során a nyugati civilizációban általános elismerést nyert, és amelyet méltán tekinthetünk a keresztény Európa egyik alapértékének, a következő törvényt alkotjuk:

1. § Az Országgyűlés az 1568. évi erdélyi országgyűlés által Tordán elfogadott vallásügyi törvény emlékét és a magyar nemzet szellemi öröksége részeként annak jelentőségét törvényben örökíti meg.

2. § Az Országgyűlés január 13. napját a Vallásszabadság Napjává nyilvánítja.

3. § Ez a törvény a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ünnepi konferencia az Országházban a Vallásszabadság Éve alkalmával

Március 9-én Budapesten az Országházban került sor egy ünnepi konferenciára, melyről a Magyar Unitárius Egyház az alábbi közleményben számolt be:

„A Magyar Unitárius Egyház, partnerségben az Országgyűlés Hivatalával ünnepi konferenciát szervezett 2018. március 9-én, az Országház Felsőházi üléstermében. Az emlékkonferencia újabb kiemelkedő állomása az egész éven át zajló jubileumi rendezvénysorozatnak. Az idei év kezdetén Bálint Benczédi Ferenc, a Magyar Unitárius Egyház püspöke 2018-at a Vallásszabadság Événél nyilvánította, ami által az unitárius egyház az 1568. évi Erdélyi

Országgyűlés vallásügyi törvényalkotását kívánja méltatni. A világon először ugyanis Tordán nyilvánította ki az Országgyűlés, a gyülekezetek szabad lelkészválasztásának jogát. A Vallásszabadság Événél elnevezett jubileumi év mostani konferenciája egyben tudatosítani kívánja Magyarország Országgyűlésének február 20-án elfogadott ünnepi törvényét, ami által méltatta az erdélyi jogelődjé 450 éves döntését, kinyilvánítva, hogy a vallásszabadság kihirdetése kiemelt nemzeti érték, január 13. pedig a Vallásszabadság Napja.

A mintegy 500 résztvevős rendezvényre 340-en érkeztek különböző erdélyi unitárius egyházközsegekből, akik a magyarországi unitárius egyházkerület képviselőivel és rangos politikai-közéleti meghívottakkal közösen hallgatták meg az előadásokat.

Az ünnepi konferencia áhítattal kezdődött, amelyen Kászoni-Kövendi József, a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerületének püspöki helynöke mondott imát.

Köszöntőbeszédében, Kövér László, Magyarország Országgyűlésének elnöke elmondta, amit a történelem a magyarságtól elvett, azt a kultúra igyekezett visszaadni. A magyarság idegen erők fennhatósága alá került, de a Kárpát-medencében megtartó ajándékot kapott Európától, a reformációt, de adta is cserébe a vallásszabadságot.

Ezután Lázár János, a Miniszterelnökséget vezető miniszter köszöntőjében kifejtette, a tordai vallásszabadság alakítója volt a sajátos európai életformának, az nem csak hordozta, hanem formálta azt, amit ma úgy hívunk: európaiság.

Kovács István, a Magyar Unitárius Egyház közügyigazgatója, köszöntőbeszédében elmondta, hogy a február 20-án Torda szellemisége költözött be az Országházba. A tordai szellemi kincs 450 év után méltó helyére került, s fokozatosan közkinccsé válik.

A konferencia alkalmával négy előadásra került sor, a következők szerint:

Horn Ildikó, az ELTE Középkori és Kora Újkori Magyar Történelmi Tanszékének tanszékvezetője Az 1568. évi tordai országgyűlés vallásügyi határozatának jelentősége, eszmeisége és történelmi korviszonyai címmel tartott előadást. Az előadó elmondta, hogy a vallási türelem elve az erdélyi fejedelmek hűségesküjének visszatérő mozzanata volt, s ezáltal bizonyítható, hogy ez eszme a korabeli erdélyi gondolkodás meghatározó, szerves részét képezte.

Kovács Sándor, a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Kara egyháztörténelem tanszékének oktatója Az Unitárius Egyház a magyar nemzet, a művelődés és az oktatás szolgálatában címmel tartott előadást. Az egyetemi oktató előadásában olyan személyiségek élettörténetén keresztül emelte ki az unitárius egyház közszolgálati szerepét, akiket méltatlanul feledett el az utókor, de akik közösségmegtartó és -építő szolgálatukkal elévülhetetlen érdemeket szereztek.

Rácz Norbert Zsolt, a Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközség lelkésze A vallásszabadság a tordai vallásügyi törvénytől a 21. századig című előadásában kifejtette, a szabad vallásválasztás eszméje hosszú történelmi fejlődésen ment át. Ebben a fejlődési folyamatban viszont minden kétséget kizáró módon, az 1568-as tordai törvény korát megelőző mérföldkő.

Czire Szabolcs, a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Kara bibliai tanszékének oktatója A magyar unitárius hitelvek sajátosságai című előadásában négy témát vázolta mutatta be az unitárius vallás alapvető hitelveit. Az egyetemi oktató szerint az unitáriusok viszonya a kereszténységhez olyan, mint a székelyek viszonya a magyarsághoz. Azonosak, de mégis másak.

Az előadások után Elekes Botond Áron, a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerületének főgondnoka, a konferencia levezető elnökeként összegezte az elhangzottakat.

A konferencia végén Csete Árpád, az Unitárius Lelkészek Országos Szövetségének az elnöke osztotta meg gondolatait a jelenlevőkkel, majd Bálint Benczédi Ferenc, a Magyar Unitárius Egyház püspöke Isten áldását kérte a jelenlevőkre. A konferencia a Himnusz eléneklésével zárult.

A kötött program után állófogadásra került sor az Országházban.”

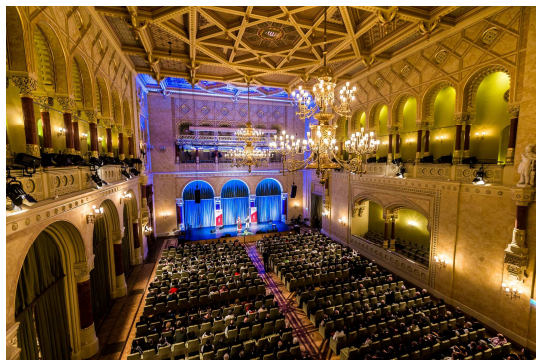
A március 9-i jubileumi ünnepséget az esti órákban a Pesti Vigadóban ünnepi gálaműsor követte.

A gálaműsor két részből állt. Elsőként „Mint a szép híves patakra” címmel népzenei és régi magyar zenei alkotások hangzottak el Bognár Szilvia, Bodrogi Éva, Kónya István és Szalai Péter előadásában.

A műsor második részében „Ha vagyunk, legyünk!” címmel Berecz András ének- és mesemondó műsora következett, melyben

közreműködtek: Berecz István, Bures Réka, Komáromi Márton, Dövényi Gergely és Kalász Márton.

A gálaműsort állófogadás zárta.

Ünnepi gálaműsor a Vigadóban

500 millió forint értékű kormánytámogatást kapott a Magyarországi Egyházkerület

Elekes Botond Áron főgondnok tájékoztatta egyházközségünk vezetését, hogy Magyarország Kormánya 500 millió forint támogatás folyósításáról döntött a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete részére.

A Magyar Közlönyben is megjelent 2071/2017 (XII.29.) sz. kormányhatározat szerint a támogatást a Kormány a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete beruházásaira biztosítja.

Elekes főgondnok úr egyházközségünk presbitériumának március 7-i ülésén, melyen az egyházkerület elnökségének tagjai is jelen voltak, vázolta elképzeléseit a támogatás felhasználásáról. A Nagy Ignác utcai templomos ingatlanban számos nagy összegű beruházást igénylő feladat vár megoldásra, úgymint a közmű hálózatok felújítása, cseréje, a tetőszerkezet javítása, az udvari homlokzat felújítása, az udvar rendbetétele, valamint lift megépítése a templom és a lakások jobb megközelíthetősége érdekében.

Egyházközségünk életéből

2017. december 17-én, advent 3. vasárnapján Ünnepi Istentiszteletünkön Tokos Zoltán és az Ádám Jenő Kamarazenekar, illetve egyházközségünk szeptemberben alakult gitárzenekarának karácsonyi koncertjét hallgathattuk meg. Istentiszteletünket követően köszöntöttük idén 18. életévüket betöltött fiataljainkat is.

Ugyancsak december 17-én, vasárnap 16 órától került megrendezésre Karácsonyfa-ünnepünk.

December 24-én, 16 órától Szentesti áhítatra került sor, ahol felidéztek Jézus születéstörténetét. Nagy örömeinkre évről évre egyre többen tartanak velünk.

December 25-én, 9 és 11 órákor, illetve 26-án, 11 órákor Karácsonyi Ünnepi Istentiszteletet tartottunk, ahol az Úr asztalát megterítettük, s a rá emlékeztető jegyeket: a kenyeret és a bort elhelyeztük.

December 31-én, vasárnap Óesztendei Ünnepi Istentiszteletet, 2018. január 1-én, hétfőn 11 órákor Újévi Ünnepi Istentiszteletet tartottunk.

2018. január 28-án, vasárnap 10 órákor kezdődő Ünnepi Istentiszteletünket a Kossuth Rádió élő adásban közvetítette. Ünnepi Istentiszteletünkön egyházunk fennállásának 450. évfordulójára emlékeztünk. A szószéki szolgálatot Tódor Csaba, székelykeresztúri lelkész végezte.

„Prédikációmban két fogalomról szeretnék ma beszélni: az identitásról, és a hatalom gyakorlásáról. E két fogalom összjátékában kívánom olvasni a Közép- Kelet Európai unitarizmus helyzetét egyházi keretek közötti fennállásának 450. évében.” – hangzott el bevezetőjében.

„Mennyiben identitás az unitárius, s ha az, akkor hogyan lehet azt meghatározni? Ez a kérdés azért tűnik időszerűnek, mert a 450 évvel ezelőtti egyházzá formálódás egy olyan történelmi időben történt, amely az átmenetiséget nagyon élesen megfogalmazta a török és osztrák nagyhatalmak közötti politikai, gazdasági, kulturális és nem utolsósorban vallási értelemben. Az átmenetiség ettől kezdődően lényeges jellemvonása lett az unitarizmusnak, mint a protestantizmus progresszív vadhajlásának, amely azóta is küzd azzal, hogy mit jelent a kereszténység

peremsávja lenni, a Krisztus imádatától eltávolodni oly messzire, hogy Jézust, mint embert, mint példaképet állítsuk a vallás középpontjába.”

„Egy olyan egyházzól beszélünk, amely bár bevett, elismert egyházként működik, de történelme során mindvégig küzdött az egyéni felfogás, a lelkiismereti szabadság és az identitás, a keretek, a forma között. Forma és tartalom örök küzdelme az unitarizmus. A forma és a tartalom között állandó a feszültség, és éppen ezért sebezhető maradt, és kisebbségi.”

Ünnepi Istentiszteletünkön közreműködött egyházközségünk énekkara. Műsorukon Bárdos: Zeng a harang című kórusműve, illetve unitárius énekeink feldolgozásai szerepeltek.

Február 10-én, szombaton délután farsangi mulatságot tartottunk 1. emeleti gyülekezeti termünkben. Idén a legkisebbek jelmezes bemutatkozása után a rendkívül jó hangulatú esten standard táncokat tanulhattunk. A szervezésért köszönet illeti Jancsik Mártát és Pál Ágotát.

Február 18-án, vasárnap Istentiszteletünk után Czire Alpár fotókiállításának megnyitójára került sor gyülekezeti termünkben „Évgyűrűk szorításában” címmel.

Czire Alpár évente több alkalommal mutatkozik be egyéni vagy csoportos kiállításokon. „Képeim nagy részén az ember áll központi helyen, még akkor is, ha csak egy tárgy, vagy az életter utal az ember jelenlétére. Minden elkapott és kiragadott pillanat, minden fénykép egy lefektetett küszöb az idő folyosóján, amelyet átlépünk az expozíció pillanatában.” – vallja.

Czire Alpár és Kászoni József a fotókiállítás megnyitóján

Számára a fotográfia tömör valóság, a maga eredendő és eleven szépségével és mulandóságával. Ezért mondhat egy jó kép többet ezer szónál, mert a dolgok lényegét sűrítve tárja elénk, sajátos jelrendszerben. Képeinek címei is elgondolkodtatóak: Sokadik tavasz, Varázstalanított világ, Fehér krajcár – mintha ezek a szavak is egy-egy történet, egy-egy élet esszenciái lennének.

Március 17-én, szombaton délután 17 órától került megrendezésre az immár hagyományos Közös utakon – Ifjúsági Istentisztelet az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet központi csapatának előadásában. Az est címe: „Lámpásaink” – Mindannyian külön utakon járunk, mindannyian keressük a belső csendet, Istent. De ezen az úton nem kell egyedül lennünk, társak segítségével, közösen megtalálhatjuk az Istenhez vezető utat.

Március 18-án, vasárnap Istentiszteletünkön ugyancsak az ODFIE előadásában 1848. március 15-re emlékező műsorunkat hallgathattuk meg. A szószéki szolgálat alkalmával imát mondott Ilkei Lóránd II. éves teológiai hallgató, prédikált Magyar Zita IV. éves teológiai hallgató. „Aki utánam akar járni, az tagadja meg önmagát” idézte a Szentírásból, majd hozzátette: „Amíg valamilyen kényszer motiválja cselekedeteinket, nem lehetünk szabadok. De ha Isten kezébe tesszük le életünket, megtalálhatjuk a nyugalmat, az igaz szabadságot.”

Istentiszteletünk után szeretetvendégségre került sor gyülekezeti termünkben.

Mészáros Nóra, kántor

Unitárius Gyermektábor Magyarkúton

Az előző évekhez hasonlóan idén is megrendezi a Budapesti Unitárius Egyházközség gyermektáborát 2018. június 25-30-ig. Szeretettel várjuk mindazon 5 és 14 év közötti gyermekek jelentkezését, akik egy tartalmas hetet szeretnének eltölteni a festői szépségű Magyarkúton, a Fenyőliget vendégházban. A tábor költségei a résztvevők számának, illetve kapcsolódó pályázati forrásoknak a függvénye, ezt várhatóan a közeljövőben tesszük közzé.

Az előzetes jelentkezéseket április 20-ig várjuk a budapesti.unitarius@gmail.com, illetve a marta.jbernat@gmail.com e-mail címre.

Meleg ételt osztott a Gondviselés Segélyszervezet Pesterzsébeten

Gondviselés Segélyszervezet magyarországi tagozatának szervezésében 2018. február 23-án immár hatodik alkalommal melegétel-osztásra került sor Pesterzsébeten, az önkormányzat Civil Ház-ában.

A korábbi évekhez hasonlóan 200 adag babgulyást szolgáltunk fel. Az adventi adománygyűjtésből megmaradt tartós élelmiszert is kiosztottuk az alkalmi ebédlőbe betérről rászorulóknak.

Ételosztás a Civil Házban Pesterzsébeten

Az önkormányzat előzetesen ételjegyeket küldött az általa ismert rászorulóknak. A családosok ételhordó edényeket hoztak, míg az egyedülállók a helyszínen fogyasztották el a babgulyást, melyet a Segélyszervezet és a Zöld Út Caritas Egyesület önkéntesei szolgáltak fel.

Kászoni-Kövendi József lelkes jelentése a 2017. decemberében és 2018. első negyedében végzett szertartásairól

ESKETÉS

2017. dec. 16. - Cos Harnasz és Vajda Ágnes

TEMETÉS

2017. december 20. - Patakfalvi Árpádné sz. Imre Erzsébet (élt 68 évet)

2017. december 28. - Péter Pál (élt 88 évet)

2017. december 28. - Barczán Gyula (élt 74 évet)

2018. január 5. - Illés György (élt 62 évet)

2018. január 6. - Bartha Gyula (élt 68 évet)

2018. január 11. - Brassói-Tarnovszki Aurél (élt 65 évet)

KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

Tájékoztatás a személyi jövedelemadó felajánlásáról

Kedves Unitárius Testvérünk!

Hálás köszönetünket fejezzük ki támogatóinknak, akik 2016-ban személyi jövedelemadójuk 1%-át egyházunknak ajánlották fel.

Kérjük, hogy adója 1 %-át 2018-ban is a Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerületének szíveskedjen felajánlani, egyházunk nevének és technikai számának feltüntetésével az adóbevallás rendelkező nyilatkozatában, az alábbiak szerint:

A kedvezményezett technikai száma, neve:
0200 Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete

Az SZJA másik 1%-a, az úgynevezett civil 1%-a, felajánlható az Unitárius Alapítvány vagy a Gondviselés Segélyszervezet javára, az alábbiak szerint:

A kedvezményezett adószáma, neve:
18052459-1-41 Unitárius Alapítvány

18208849-1-41 Gondviselés Segélyszervezet

Előre is köszönjük támogatását, amellyel hozzájárul a kárpát-medencei unitárius közösség jövőjének építéséhez, tevékenységének fejlődéséhez, értékeinek gyarapításához.

A HÍRLEVÉL kiadója a Budapesti Unitárius Egyházközség Presbitériuma
Megjelenik 50 nyomtatott példányban és elektronikus (pdf) formátumban
A HÍRLEVÉL Felelős Szerkesztője: Zoltán Csaba – A HÍRLEVÉL-lel kapcsolatos leveleket kérjük a **Budapesti Unitárius Egyházközség 1055 Budapest, Nagy Ignác u. 2-4. (telefon/fax: 311-3094)** alatti címére vagy elektronikus levélben a budapesti.unitarius@gmail.com címre küldeni.